

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214208455
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Floreková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1214208455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Magdalény Florekovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Janky Richterovej v právnej veci žalobcov: 1. J. W. W., N. XX. X. XXXX, A. S., C. XX/XXX, 2. J. V. W., N. XX. XX. XXXX, A. A., W. X, žalobcovia 1, 2 zastúpení JUDr. Borisom Žákom, advokátom, Bratislava, Jašíkova 2, proti žalovanej: D. K., N. XX. X. XXXX, A. S. XXX, zastúpená JUDr. Ondrejom Nagyom, advokátom, Bratislava, Ružová dolina 27, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, na odvolanie žalobcov 1, 2 proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 28. 10. 2015 č.k. 11C/15/2014 - 58, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

Žalovaná **m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov 1, 2, ktorou sa voči žalovanej domáhali určenia, že darovacia zmluva pod M. - XXXXX/XX zo dňa 23. 8. 2013 na nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX, pre kat. úz. T., ako byt č. XX/I.podlažie bytového domu, súpisné číslo XXX, stojaceho na parcelách č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X P. XXXXX/X, M. V. XX o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 a k bytu prislúchajúci spoluvlastnícky podiel XXXX/XXXXXX-in na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, zapísaného ako stavba so súpisným číslom XXX, B. na W. Č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X P. XXXXX/X, je neplatná. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti darovacej zmluvy žalobcovia videli v tom, že nemajú inú možnosť, ako by sa mohli domôcť svojho spoluvlastníckeho podielu, o ktorý prišli tým, že ich otec im svoj podiel neponúkol na predaj; ak by si ich otec Stanislav Parák splnil svoju ponukovú povinnosť, ktorá mu vyplýva zo zákona, žalobcovia by túto možnosť určite využili. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia 1, 2 sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti, a to o veľkosti podielu každý v 1-ine. Právnym titulom nadobudnutia ich spoluvlastníckeho práva bolo Osvedčenie o dedičstve 38D/788/2007, Dnot 99/2007 zo dňa 4. 7. 2008. Žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti o veľkosti podielu 1-ina; právnym titulom nadobudnutia jej spoluvlastníckeho práva je darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený katastrálnym úradom pod č. V - XXXXX/XX dňa 23. 8. 2013. Súd prvej inštancie z notárskej zápisnice spísanej na notárskom úrade JUDr. Petra Krišku zistil, že dňa 15. 8. 2013 bola medzi B. W. P. D. K. uzavretá darovacia zmluva, ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1-iny na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. T., k bytu č. XX/I.poschodie bytového domu súp. č. XXX, V.Á. L. XX M. A., postaveného na pozemkoch parc.č. XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/X, XXXXX/XX, XXXXX/XX, XXXXX/XX ako aj spoluvlastnícky podiel o veľkosti XXXX/XXXXXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu. Vklad vlastníckeho práva k darovanému podielu bol povolený rozhodnutím katastra zo dňa 23. 8. 2013, ktorým dňom nastali

aj právne účinky vkladu. Súd prvej inštancie ďalej z úmrtného listu vystaveného Matričným úradom Bratislava - Ružinov dňa 24. 3. 2014 zistil, že B. W., N. XX. X. XXXX, C. A. V. XX A., F. XX. X. XXXX zomrel. Tiež zistil, že na Okresnom súde Bratislava II sa pod sp. zn. 18C/160/2014 vedie konanie medzi žalobcami 1, 2 a žalovanou, v ktorom sa žalobcovia domáhajú určenia, že dôvody vydedenia žalobcov 1, 2 ich otcom Stanislavom Parákom, uvedené v listine o vydedení spísanej dňa 9. 8. 2010 vo forme notárskej zápisnice N 109/2010, Nz 27976/2010, NCRIs 28424/2010, nie sú dané a listina o vydedení je neplatná, ako aj určenia, že závet poručiťela - B. W., uvedený v notárskej zápisnici N 109/2010, Nz 27976/2010, NCRIs 28424/2010 zo dňa 9. 8. 2010 je neplatný. Predmetné konanie doposiaľ nie je právoplatne ukončené a teda nie je doposiaľ právoplatne ukončené ani dedičské konanie po zomrelom B. W..

2/ Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje zamietavé rozhodnutie oprel o ust. § 80 písm. c/ O.s.p. (účinného do 30. 6. 2016, poznámka odv. súdu), ďalej ust. § 40a, § 140, § 603 ods. 3 Obč. zák. Skúmal, či je v danom prípade daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pričom zdôraznil, že určovací návrh je prostriedkom ochrany právneho postavenia žalobcu skôr ako bolo jeho právne postavenie porušené; jeho cieľom je zásadne poskytnutie preventívnej ochrany smerujúce k dosiahnutiu zmeny právneho postavenia žalobcu. V prípade, ak už došlo k porušeniu práva, je namieste žaloba na plnenie. Prvoinštančný súd poukazoval na to, že v prípade, ak už došlo k porušeniu predkupného práva, žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva podľa § 40a Obč. zák. v zásade neobstojí z dôvodu, že nemôže plniť svoju prioritne preventívnu funkciu a teda je namieste domáhať sa plnenia. Najvyšší súd SR ale vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4Cdo 48/2009 vyriekol, že nie je vylúčené, aby takáto žaloba obstála aj z pohľadu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Existencia naliehavého právneho záujmu v konaní o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre porušenie zákonného predkupného práva spoluvlastníka veci však závisí od posúdenia toho, aký právny dôvod vedie oprávneného k vyvolaniu súdneho sporu, t.j. čo chce účastník podanou žalobou dosiahnuť. Vychádzajúc zo žalobcami tvrdeného naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti darovacej zmluvy, dospel súd prvej inštancie k záveru, že súdom vyslovené určenie neplatnosti darovacej zmluvy neprivedie takú zmenu právneho postavenia žalobcov, ktorú chceli týmto rozhodnutím dosiahnuť; t.j. že určením neplatnosti darovacej zmluvy žalobcovia nenadobudnú spoluvlastnícky podiel ich zomrelého otca, o ktorý prišli tým, že im spoluvlastnícky podiel nebol ponúknutý na odkúpenie. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti dodal, že v prípade porušenia predkupného práva oprávnený spoluvlastník z predkupného práva má pri porušení povinnosti zo strany povinného spoluvlastníka na výber tri zákonné možnosti : a) domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníctva na tretiu osobu (§ 40a Obč. zák.); b) môže sa voči nadobúdateľovi - tretej osobe - domáhať, aby mu bol spoluvlastnícky podiel - prevedený na tretiu osobu ako nadobúdateľa - ponúknutý za rovnakých podmienok, za ktorých ho nadobúdateľ - tretia osoba - nadobudla od povinnej osoby; ak tak nadobúdateľ - tretia osoba - dobrovoľne neurobí, môže sa domáhať na súde vydania rozhodnutia, ktorým sa pri kúpe nahradí prejav vôle nadobúdateľa, podľa § 161 ods. 3 O.s.p.; c) môže si ponechať predkupné právo, ktoré však začne pôsobiť až voči nadobúdateľovi - tretej osobe. Súbežné uplatnenie nároku podľa § 40a Obč. zák. a § 603 ods. 3 Obč. zák. je z právnej povahy veci vylúčené; iné následky porušenia predkupného práva zákon nepripúšťa a preto zo zákona nemožno vyvodit' ani iný spôsob ochrany oprávneného spoluvlastníka.

3/ Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že práva a povinnosti z právneho vzťahu zákonného predkupného práva v zmysle ust. § 40a Obč. zák. sa stávajú aktuálnymi (vznikajú) až okamihom, keď jeden zo spoluvlastníkov sa rozhodne svoj podiel scudziť a vykonať jeho prevod na inú než blízku osobu. Momentom účinného dovolania sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu (vyslovením relatívnej neplatnosti) nastáva stav, ako keby právny úkon nebol urobený. To znamená, že táto možnosť nápravy porušenia predkupného práva spôsobuje navrátenie vlastníckych práv do pôvodného stavu pred uzavretím relatívne neplatnej zmluvy, vrátane práv a povinností vyplývajúcich z predkupného práva. Účinné dovolanie sa relatívnej neplatnosti však nemá za následok automaticky vznik práv a povinností z právneho vzťahu z predkupného práva, zdôrazňoval súd prvej inštancie. Bez toho, aby sa povinný spoluvlastník z predkupného práva rozhodol znova svoj podiel scudziť, práva a povinnosti z právneho vzťahu predkupného práva nevznikajú, uviedol súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 48/2009. Žalobcovia 1, 2 tak určením neplatnosti darovacej zmluvy „nenadobudnú spoluvlastnícky podiel, o ktorý prišli tým, že ich otec im svoj podiel neponúkol na predaj“; navyiac v danom prípade ani nemožno určovacou žalobou dosiahnuť navrátenie vlastníckych práv do pôvodného stavu pred uzavretím relatívne neplatnej zmluvy, nakoľko prevodca - B. W. - zomrel. Pokiaľ teda žalobcovia chcú dosiahnuť stav, aby spoluvlastnícky podiel nadobudli do svojho vlastníctva, tak majú možnosť domáhať sa od žalovanej (nadobúdateľky), aby im táto svoj spoluvlastnícky podiel ponúkla na predaj

za rovnakých podmienok, za akých ho nadobudla ona (§ 603 ods. 3 Obč. zák.); v prípade nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu darovaním, za cenu obvyklú v mieste a čase prevodu, pri ktorom došlo k porušeniu predkupného práva. Splneniu tejto povinnosti sa napokon žalovaná ani nebráni, dodal súd prvej inštancie. Na základe uvedených skutočností potom prvoinštančný súd uzavrel, že žalobcovia 1, 2 v konaní nepreukázali splnenie základného predpokladu na prejednanie určovacej žaloby, t.j. naliehavého právneho záujmu na takomto určení, a preto žalobu bez ďalšieho skúmania po vecnej stránke zamietol.

4/ Nakoľko žalobcovia 1, 2 v konaní nepreukázali naliehavý právny záujem na určení neplatnosti darovacej zmluvy a keďže stranami sporu o určenie relatívnej neplatnosti zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva musia byť všetci tí, ktorí tvrdia, že ich predkupné právo bolo porušené, ako aj všetci tí, ktorí bol účastníkmi zmluvy (resp. ich právni nástupcovia), súd prvej inštancie nevyčkal na ukončenie dedičského konania po porušiteľovi B. W. ako účastníkovi darovacej zmluvy, ktorej platnosť sa v konaní namietala; z vyjadrenia žalobcov ako aj z konania vedeného na tamomšom prvoinštančnom súde pod sp. zn. 18C/160/2014 totiž plynie, že nikto iný ako žalobcovia (ako zákonní dedičia) a žalovaná (ako závetná dedička) nepripadajú do úvahy ako dedičia po zomrelom B. W..

5/ Rozhodnutie o trovách konania oprel súd prvej inštancie o ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov, pozostávajúcu z náhrady trov právneho zastúpenia v sume 247,48 € (za 4 úkony právnej služby á 61,87 € : prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie vo veci samej, účasť na pojednávaní dňa 12. 5. 2015 a dňa 28. 10. 2015), ako aj z režijného paušálu 4 x 8,39 €, spolu 33,56 €. Trovy právneho zastúpenia žalovanej tak činia úhrnom 281,04 € (vyhl.č. 655/2004 Z.z., § 11 ods. 1 písm. a/).

6/ Uvedený rozsudok napadli včas podaným odvolaním žalobcovia 1, 2, v celom rozsahu, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia ich žalobe, prípadne zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobcovia vytýkali súdu prvej inštancie, že v jeho konaní došlo k vadám podľa § 221 ods. 1 O.s.p. a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že od žalovanej nedostali žiadnu konkrétnu ponuku vo veci, a teda nevedia, ako súd dospel k záveru, že žalovaná sa nebránila a nebráni splneniu povinnosti (predaja spoluvlastníckeho podielu za rovnakých podmienok, za akých ho nadobudla). Podľa tohto nesprávneho názoru je možné, aby žalovaná v budúcnosti previedla formou darovacej zmluvy nadobudnuté spoluvlastnícke právo na tretie osoby a aj tie následne podobným spôsobom bez obmedzenia prevádzali darovaním spoluvlastníctvo na ďalšie osoby, pričom ostatní spoluvlastníci nemajú možnosť reálne ovplyvniť tento proces prevodu spoluvlastníckeho práva. Žalobcovia v odvolaní trvali na tom, že došlo k porušeniu ich predkupného práva v zmysle § 40a Obč. zák., o čom sa dozvedeli až po uskutočnenom darovaní, pričom porušenie ich predkupného práva je dostatočným naliehavým právnym záujmom, pre ktorý podali žalobný návrh. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd sa oboznámil s obsahom spisu v konaní sp. zn. 18C 160/2014, a teda mu muselo byť známe, že žalovaná dlhodobo pôsobila na nebohého Stanislava Paráka a viedla ho k tomu, že tento postupne svoj majetok prevádzal rôznymi formami do jej vlastníctva. Žalovaná koná obdobne a ovplyvňuje starších mužov aj v iných prípadoch, nielen v tejto veci, o čom, svedčí list jej syna Q. K., kde tento opisuje a odsudzuje správanie svojej matky. Takéto konanie darcu a žalovanej odporovalo dobrým mravom, obchádzalo zákon, pritom súd ho svojím rozhodnutím schválil. B. W. vlastne len fingoval darovacou zmluvou (ako aj vydedením dedičov a spísaním závetu v prospech žalovanej) svoj zámer zaplatiť žalovanej za jej služby, ako to uviedla aj žalovaná. Súd svojím postupom odňal žalobcom možnosť konať pred súdom, čím došlo v konaní k vadám podľa § 205 ods. 2 písm.a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Žalobcovia v odvolaní argumentovali obsahom uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 5. 2014, sp. zn. 7Cdo 46/2013, v ktorom Najvyšší súd ST vyslovil, že „vo všeobecnosti treba prisvedčiť záveru, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva (§40a OZ) môže obstáť z pohľadu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c/ O.s.p. i vtedy, ak už došlo k porušeniu predkupného práva.“ Ďalej, že „právna teória i prax je jednotná v názore, že následky ustanovenia § 603 ods. 3 Obč. zák. sa uplatnia v prípade porušenia vecného predkupného práva.... Sekundárnym (špeciálnym) oprávnením z porušenia predkupného práva je právo oprávneného na reparáciu protiprávneho stavu do právneho stavu, aký tu bol pred jeho porušením - t.j. navrátením do pôvodného stavu, k čomu môže slúžiť inštitút dovolania sa relatívnej neplatnosti (§40a OZ).“ „Uvedené nároky (všeobecné a špeciálne) sa vzájomne vylučujú, čo znamená, že oprávnený sa musí rozhodnúť, ktorý z nich uplatňuje. Z povahy týchto nárokov je vylúčené, aby oprávnený zároveň uplatňoval neplatnosť právneho úkonu (§ 40a OZ) a tiež niektorý z nárokov vyplývajúci z § 603 ods. 3 OZ (napr. žiadať o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa alebo si ponechať predkupné právo voči nemu).“ Žalobcovia 1, 2 si zároveň uplatnili právo na náhradu trov konania. K odvolaniu pripojili žalobcovia vo

fotokópii dva výpisy z internetovej stránky Y. S., ako aj fotokópiu listu, ktorý mal dňa 23. 5. 2015 napísať Q. K. V. W..

7/ Na odvolanie žalobcov 1, 2 sa písomne vyjadrila žalovaná tak, že navrhovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny, vychádzajúci z úplne zisteného skutkového a právneho stavu veci. Dodala, že oprávnený spoluvlastník z predkupného práva má pri porušení povinnosti zo strany zaviazaného spoluvlastníka na výber možností : a) domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu na tretiu osobu (§ 40a Obč. zák.), keď prípadná žaloba oprávnenej osoby smeruje v takomto prípade voči všetkým účastníkom prevodnej zmluvy (ich právnym nástupcom) ako pasívne legitimovaným osobám a podať ju treba najneskôr do uplynutia trojročnej premlčacej doby, ktorá začína plynúť od uzavretia zmluvy o prevode podielu medzi zaviazanou osobou a nadobúdateľom podielu. K tomu žalovaná poznamenala, že žaloba nesmerovala proti všetkým účastníkom prevodnej zmluvy. Vzhľadom na to, že darca zomrel, nemožno voči nemu konať a domáhať sa tak určenia neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy; predkupné právo žalobcom zostalo, ale sa ho musia domáhať od žalovanej. Ďalšia možnosť je b) domáhať sa voči nadobúdateľovi (tretej osobe), aby mu predaný spoluvlastnícky podiel ponúkla na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od zaviazanej osoby. Ak tak nadobúdateľ neurobí dobrovoľne, oprávnený spoluvlastník má právo domáhať sa na súde vydania rozhodnutia, ktorým sa pri kúpnej zmluve nahradí prejav vôle nadobúdateľa (§ 161 ods. 3 O.s.p.). Aj v tomto prípade tak treba urobiť vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť od okamihu prevodného aktu, pričom žaloba musí smerovať proti nadobúdateľovi a nie voči bývalému spoluvlastníkovi. K tejto možnosti žalovaná ešte dodala, že nemá námietky voči predkupnému právu žalobcov na jej spoluvlastnícky podiel, vždy deklarovala, že je ochotná sa so žalobcami dohodnúť na odpredaji tohto spoluvlastníckeho podielu. Napokon po c) si oprávnená osoba môže ponechať predkupné právo, ktoré však začne pôsobiť až voči nadobúdateľovi podielu (§ 603 ods. 3 Obč. zák.). K ostatným tvrdeniam žalobcov v odvolaní sa nevyjadrila s poznámkou, že tieto nemajú žiaden právny význam k predmetu sporu a sú len zavádzajúce v snahe očierniť žalovanú.

8/ Na vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcov zareagovali žalobcovia krátkym písomným podaním (zo dňa 6. 10. 2017, č.l. 78 spisu), v ktorom uviedli, že na odvolaní trvajú a nepovažujú za potrebné sa vyjadrovať ku konkrétnym dôvodom žalovanej v jej vyjadrení; vo svojom odvolaní uviedli všetky dôvody a vyjadrenia, ktoré sa vzťahujú aj na argumenty žalovanej v jej vyjadrení k ich odvolaniu. Keďže toto vyjadrenie žalobcov neobsahovalo žiadne ďalšie stanoviská, či dôvody, odvolací súd ho žalovanej ďalej nedoručoval.

9/ Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1.7.2016 (ďalej len „CSP“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10/ Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pre dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11/ Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie CSP preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania (t.j. v celom rozsahu) v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1, 2 nie je dôvodné.

12/ Podľa § 140 Obč. zák., ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

13/ Podľa § 603 ods. 3 Obč. zák., ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované.

14/ Súd prvej inštancie správne skúmal, či je daný naliehavý právny záujem na žalobcami 1, 2 požadovanom určení (relatívnej) neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej dňa 15. 8. 2013 medzi B. W. (ako darcom) a žalovanou (ako obdarovanou), ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel darcu B. W. o veľkosti 1 na označenej nehnuteľnosti (byt č. XX/X. poschodie, v bytovom dome súp. č. XXX na V. L.. XX v Bratislave, nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. T.J.), keď dôvodom relatívnej neplatnosti napádaného právneho úkonu (darovacej zmluvy) je nerešpektovanie predkupného práva patriaceho žalobcom 1, 2 ako podielovým spoluvlastníkom označenej nehnuteľnosti (každého v 1 - ine) zo strany darcu. Súd prvej inštancie správne vychádzal z ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej predkupné právo podielového spoluvlastníka podľa cit. ust. § 140 Obč. zák. sa uplatňuje nielen v prípade odplatného prevodu spoluvlastníckeho podielu (typicky kúpna zmluva), ale aj v prípade prevodu spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy - aj spoluvlastník, ktorý zamýšľa svoj podiel darovať (t.j. previesť svoje právo bezodplatne) inej než blízkej osobe, je povinný najprv ponúknuť svoj podiel na veci ostatným

podielovým spoluvlastníkom na kúpu. V konaní žalobcovia 1, 2 tvrdili, že darca B. W. (ich otec) tak neurobil a že im, žalobcom 1, 2, ako podielovým spoluvlastníkom (obaja v podieli po 1 - ine) svoj spoluvlastnícky podiel (o veľkosti 1 - iny) pred jeho darovaním na kúpu neponúkol. Predmetnou žalobou žalobcovia sledovali cieľ, domôcť sa spoluvlastníckeho podielu po otcovi, o ktorý prišli tým, že im ho ich otec neponúkol na predaj; pokiaľ by si ich otec svoju ponukovú povinnosť splnil, žalobcovia 1, 2 by ju boli využili.

15/ Pre právne posúdenie veci - osobitne z hľadiska požiadavky existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení - bolo významné, že darca B. W. F. XX. X. XXXX D.. Uvedené znamená, že ani vyhovením žalobe žalobcov 1, 2, t.j. určením, že predmetná darovacia zmluva je neplatným právnym úkonom (podľa § 40a Obč. zák.), by sa na právnom postavení žalobcov 1, 2 nič nezmenilo. Žalobcami 1, 2 zvolená určovací žaloba im nemôže poskytnúť preventívnu ochranu v podobe dosiahnutia zmeny ich právneho postavenia. Určenie darovacej zmluvy ako neplatného právneho úkonu by totiž nemalo za následok, že by žalobcovia 1, 2 nadobudli spoluvlastnícky podiel ich otca, a rovnako by takéto určenie nespôsobilo ani obnovenie predchádzajúceho (pôvodného) stavu, aký existoval pred uzavretím darovacej zmluvy, pretože darca B. W. medzitým zomrel. Žalobcovia 1, 2 tak môžu využiť svoje právo v zmysle § 603 ods. 3 Obč. zák., t.j. voči žalovanej sa domáhať, buď aby im predala prevedený spoluvlastnícky podiel za rovnakých podmienok, za ktorých ho nadobudla, alebo si môžu svoje predkupné právo ponechať, ako správne uzavrel súd prvej inštancie.

16/ Vzhľadom na zistenie chýbajúceho naliehavého právneho záujmu žalobcov 1, 2 na nimi požadovanom určení (keď naliehavý právny záujem predstavuje základnú zákonnú podmienku úspechu určovacej žaloby na základe § 80 písm.c/ O.s.p.), potom nebol dôvod na to, aby súd prvej inštancie skúmal žalobu po vecnej stránke. Odvolací súd sa s úvahami a so závermi súdu prvej inštancie stotožňuje a v plnom rozsahu na ne poukazuje. Z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP), včítane výroku o priznaní náhrady trov konania žalovanej, v ktorom súd prvej inštancie rovnako nepochybil.

17/ O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalovanej ako úspešnej strane v spore priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O samotnej výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

18/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).